

Women's Obligation in Daily Prayer

1) תלמוד בבלי מסכת תענית דף ב עמוד א

תניא: (דברים י"א) לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם, איזו היא עבודה שהיא בלב - הוי אומר זו תפלה. וכתוב בתריה (דברים י"א) ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש.

2) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כא עמוד א

קריאת שמע וברכת המזון - דאורייתא, ותפלה - דרבנן.

The recital of the Shema and grace after food are Scriptural ordinances, whereas tefillah is only a Rabbinical ordinance

3) רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א

הלכה א מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר ועבדתם את ה' אלקיכם, מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה שנאמר ולעבדו בכל לבבכם אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה, ואין מנין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה.

הלכה ב ולפיכך נשים ועבדים חייבין בתפלה לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא אלא חיוב מצוה זו כך הוא שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן שבח והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו כל אחד לפי כחו.

1) It is a positive Torah commandment to pray every day, as [Exodus 23:25] states: "You shall serve God, your Lord." Tradition teaches us that this service is prayer, as [Deuteronomy 11:13] states: "And serve Him with all your heart" and our Sages said: Which is the service of the heart? This is prayer.

The number of prayers is not prescribed in the Torah, nor does it prescribe a specific formula for prayer. Also, according to Torah law, there are no fixed times for prayers.

2) Therefore, women and slaves are obligated to pray, since it is not a time-oriented commandment.

Rather, this commandment obligates each person to offer supplication and prayer every day and utter praises of the Holy One, blessed be He; then petition for all his needs with requests and supplications; and finally, give praise and thanks to God for the goodness that He has bestowed upon him; each one according to his own ability.

4) השגות הרמב"ן לספר המצוות מצות עשה ה

כל ענין התפלה אינו חובה כלל אבל הוא ממדות חסד הבורא ית' עלינו ששומע ועונה בכל קראינו אליו. ועיקר הכתוב ולעבדו בכל לבבכם מצות עשה שתהיה כל עבודתנו לא-ל ית' בכל לבבנו כלומר בכוונה רצויה שלימה לשמו ובאין הרהור רע, לא שנעשה המצות בלא כונה או על הספק אולי יש בהם תועלת. כענין ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך שהמצוה היא לאהוב את השם בכל לב ולב ושנסתכן באהבתו בנפשנו ובממונו. ומה שדרשו בספרי (עקב) ולעבדו זה התלמוד ד"א זו תפלה אסמכתא היא או לומר שמכלל העבודה שנלמדו תורה ושנתפלל אליו בעת הצרות ותהינה ענינו ולבנו אליו לבדו כענין עבדים אל יד אדוניהם.

5) רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א

הלכה ד כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע נתערבו בפרס ויון ושאר האומות ונולדו להם בנים בארצות הגוים ואותן הבנים נתבלבלו שפתם והיתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה וכיון שהיה מדבר אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש שנאמר ובניהם חצי מדבר אשודית וגו' ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא בלשון הקדש עד שיערבו עמה לשונות אחרות, וכיון שראה עזרא ובית דינו כך עמדו ותקנו להם שמנה עשרה ברכות על הסדר, שלש ראשונות שבח לה' ושלש אחרונות הודיה, ואמצעיות יש בהן שאלת כל

הדברים שהן כמו אבות לכל חפצי איש ואיש ולצרכי הציבור כולן, כדי שיהיו ערוכות בפי הכל וילמדו אותן ותהיה תפלת אלו העלגים תפלה שלימה כתפלת בעלי הלשון הצחה, ומפני ענין זה תקנו כל הברכות והתפלות מסודרות בפי כל ישראל כדי שיהא ענין כל ברכה ערוך בפי העלג.

הלכה ה וכן תקנו שיהא מנין התפלות כמנין הקרבנות, שתי תפלות בכל יום כנגד שני תמידין וכל יום שיש קרבן מוסף תקנו בו תפלה שלישית כנגד קרבן מוסף, ותפלה שהיא כנגד תמיד של בקר היא הנקראת תפלת השחר, ותפלה שכנגד תמיד של בין הערבים היא הנקראת תפלת מנחה ותפלה שכנגד המוספין היא נקראת תפלת המוספין.

הלכה ו וכן התקינו שיהא אדם מתפלל תפלה אחת בלילה שהרי איברי תמיד של בין הערבים מתעכלין והולכין כל הלילה שנאמר היא העולה וגו' כענין שנאמר ערב ובקר וצהרים אשיחה ואהמה וישמע קולי, ואין תפלת ערבית חובה כתפלת שחרית ומנחה, ואף ע"פ כן נהגו כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם להתפלל ערבית וקבלוה עליהם כתפלת חובה.

4) When Israel was exiled in the time of the wicked Nebuchadnezzar, they became interspersed in Persia and Greece and other nations. Children were born to them in these foreign countries and those children's language was confused.

The speech of each and every one was a concoction of many tongues. No one was able to express himself coherently in any one language, but rather in a mixture [of languages], as [Nehemiah 13:24] states: "And their children spoke half in Ashdodit and did not know how to speak the Jewish language. Rather, [they would speak] according to the language of various other peoples."

Consequently, when someone would pray, he would be limited in his ability to request his needs or to praise the Holy One, blessed be He, in Hebrew, unless other languages were mixed in with it. When Ezra and his court saw this, they established eighteen blessings in sequence.

The first three [blessings] are praises of God and the last three are thanksgiving. The intermediate [blessings] contain requests for all those things that serve as general categories for the desires of each and every person and the needs of the whole community.

Thus, the prayers could be set in the mouths of everyone. They could learn them quickly and the prayers of those unable to express themselves would be as complete as the prayers of the most eloquent. It was because of this matter that they established all the blessings and prayers so that they would be ordered in the mouths of all Israel, so that each blessing would be set in the mouth of each person unable to express himself.

5) They also decreed that the number of prayers correspond to the number of sacrifices - i.e., two prayers every day, corresponding to the two daily sacrifices. On any day that an additional sacrifice [was offered], they instituted a third prayer, corresponding to the additional offering.

The prayer that corresponds to the daily morning sacrifice is called the Shacharit Prayer. The prayer that corresponds to the daily sacrifice offered in the afternoon is called the Minchah Prayer and the prayer corresponding to the additional offerings is called the Musaf Prayer.

6) They also instituted a prayer to be recited at night, since the limbs of the daily afternoon offering could be burnt the whole night, as [Leviticus 6:2] states: "The burnt offering [shall remain on the altar hearth all night until morning]." In this vein, [Psalms 55:18] states: "In the evening, morning and afternoon I will speak and cry aloud, and He will hear my voice."

The Evening Prayer is not obligatory, as are the Morning and Minchah Prayers. Nevertheless, the Jewish people, in all the places that they have settled, are accustomed to recite the Evening Prayer and have accepted it

Women's Obligation in Daily Prayer

upon themselves as an obligatory prayer.

6) ילקוט שמעוני שמואל א רמז פ

ותתפלל חנה, מכאן אנו למדין שנשים חייבות בתפלה שכן חנה היתה מתפללת י"ח ברכות רמה קרני בה' - מגן אברהם. ה' ממית ומחיה - מחיה המתים. אין קדוש כה' - הא-ל הקדוש. כי א-ל דעות ה' - אתה חונן. ונכשלים (בעונם) אזרו חיל - הרוצה בתשובה, מוריד שאול ויעל - המרבה לסלות. שמחתי בישועתך - גואל ישראל. מקימי מעפר דל - רופא חולים. שבעים בלחם - מברך השנים. רגלי חסידיו ישמור - מקבץ נדחי עמו ישראל. ה' ידין אפסי ארץ - אוהב צדקה ומשפט. ורשעים בחשך ידמו - מכניע זדים. ויתן עוז למלכו - בונה ירושלים. וירם קרן משיחו - את צמח דוד. ואין צור כאלקינו - שומע תפלה. אל תרבו תדברו גבוהה - שאותך לבדך ביראה [נעבוד]. יצא עתק מפיכם - הטוב שמך ולך נאה להודות. ויתן עוז למלכו - עושה השלום. הרי שמונה עשרה ברכות שהתפללה:

7) שולחן ערוך אורח חיים סימן קו סעיף א

ונשים ועבדים, שאע"פ שפטורים מק"ש חייבים בתפלה, מפני (ד) שהיא ב מ"ע שלא הזמן גרמא; וקטנים שהגיעו לחינוך, חייבים לחנכם.

8) משנה ברורה סימן קו ס"ק ז

שהיא מ"ע וכו' - כ"ז לדעת הרמב"ם שרק זמני התפלה הם מדברי סופרים אבל עיקר מצות תפלה היא מן התורה שנאמר ולעבדו בכל לבבכם איזו עבודה שהיא בלב הוא אומר זו תפלה אלא שאין לה נוסח ידוע מן התורה ויכול להתפלל בכל נוסח שירצה ובכל עת שירצה ומשהתפלל פ"א ביום או בלילה יצא י"ח מן התורה וכתב המ"א שע"פ סברא זו נהגו רוב הנשים שאין מתפללין י"ח בתמידות שחר וערב לפי שאומרות מיד בבוקר סמוך לנטילה איזה בקשה ומן התורה יוצאות בזה ואפשר שאף חכמים לא חייבו יותר אבל דעת הרמב"ן שעיקר מצות תפלה היא מד"ס שהם אנשי כה"ג שתיקנו י"ח ברכות על הסדר להתפלל אותן שחרית ומנחה חובה וערבית רשות ואע"פ שהוא מ"ע מד"ס שהזמן גרמא והנשים פטורות מכל מ"ע שהזמן גרמא אפילו מד"ס כגון קידוש הלבנה אעפ"כ חייבו אותן בתפילת שחרית ומנחה כמו אנשים הואיל ותפלה היא בקשת רחמים. וכן עיקר כי כן דעת רוב הפוסקים וכן הכריע בספר שאגת ארי' ע"כ יש להזהיר לנשים שיתפללו י"ח ונכון ג"כ שיקבלו עליהן עול מלכות שמים דהיינו שיאמרו עכ"פ שמע ישראל כדאיתא בסימן ע' ויאמרו ג"כ ברכת אמת וציב כדי לסמוך גאולה לתפלה כמו שכתב המ"א בסימן ע' וכ"ז לענין שחרית ומנחה אבל תפלת ערבית שהוא רשות אע"פ שעכשיו כבר קבלוהו עליהם כל ישראל לחובה מ"מ הנשים לא קבלו עליהם ורובן אין מתפללין ערבית. ותפלת מוספין בצל"ח כתב דפטורות אבל בספר מגן גבורים פסק דחייבות ע"ש:

9) ערוך השלחן או"ח ק"ו סעיף ז

והנה זהו ודאי דלרש"י נשים חייבות בג' תפלות ביום כאנשים שהרי לדידה אין חילוק בדרבנן בין זמן גרמא לאין זמן גרמא וגם להתוס' כן הוא שהרי לדידהו אומרת הגמרא מפורש כן דאע"ג דזמן גרמא מ"מ כיון דרחמי ניהו חייביניהו רבנן אף בזמן גרמא וממילא דחייבות כאנשים אבל להרי"ף והרמב"ם דלא גרסי טעם דרחמי אלא חיובן מן התורה מפני דאין הזמן גרמא ממילא דאין חיובן אלא פעם אחת ביום ובאיזה נוסח שהוא

10) שו"ת דברי יציב חלק או"ח סימן קכא

ה) . . . מקום גדול לומר שנשים שיש להם בנים קטנים וטיפולם עליהם, חששו שע"י תפלתם לא יוכלו לטפל בהם כראוי, והוי כעוסק במצוה ופטור ממצוה, וגם דרשות בעלה עליה. ולכך אמרו בברכות י"ז ע"א נשי במה זכין באקרויי בנייהו לבי כנישתא ובאתנויי גברייהו בי רבנן ונטרי לגברייהו עד דאתי מבי רבנן, והפלא שבסוטה דף כ"א ע"א משנה הלשון ולא נקט הך דאתנויי גברייהו בי רבנן עיי"ש. אך ע"ז יש להעיר, שכיון שסתמא דש"ס קאמר חייבים ולא חששו לזה, איך אפשר לנו לעשות נגד תקנת חכמים מדעתא דנפשין.

ו) אך עדיין יש לי להצדיק המנהג שהזכיר המג"א, כיון דבש"ס עירובין ס"ה ע"א יכולני לפטור מדין תפלה שנאמר שכורת ולא מיין עיי"ש, ובברכות דף ל' ע"ב אר"א לעולם ימוד אדם את עצמו אם יכול לכוון יתפלל וכו' עיי"ש. . .

11) שו"ת יביע אומר חלק ו - או"ח סימן יז

נשאלתי אם הנשים חייבות להתפלל שלש תפלות ביום או די בתפלה אחת של שמונה עשרה. . .

(ו) מסקנא דדינא שאין הנשים חייבות מן הדין להתפלל שלש תפלות ביום, אלא די בתפלה אחת ביום, ומה טוב שתהיה זו תפלת שחרית, כולל ברכות השחר. ומ"מ אם רוצות הנשים להחמיר על עצמן ולהתפלל שלש תפלות ביום כדי לצאת י"ח כל הפוסקים, תע"ב, ואין בזה חשש ברכה שאינה צריכה כלל. (וע' במג"א סי' רצט ס"ק טז, ובמח"ש שם, ובש"ע הגר"ז סי' קו ס"ב). והנלע"ד כתבת. והיעב"א.

12) שיחות חפץ חיים א אות ב ט

אמי ז"ל כמעט לא התפללה כל זמן שלא יצאנו מתחת ידה באמרה לי כי אבי פטרה מזה משום שהיא עוסקת בגידול בניה

13) שולחן ערוך אורח חיים סימן ע סעיף א

נשים ועבדים פטורים (ב) מק"ש, מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא, ונכון הוא ללמדם שיקבלו עליהן עול מלכות שמים. הגה: ויקראו לפחות פסוק ראשון (ב"י בשם אהל מועד).

14) משנה ברורה סימן ע ס"ק ב

(ב) מק"ש - ופטורות ג"כ מברכות ק"ש דיש להם ג"כ זמן קבוע כדלעיל בסימן נ"ח ס"ו אבל ברכת אמת ויציב דניתקן על ענין זכירת יציאת מצרים וכן הברכות שלאחריה דערבית מחוייבות לאמרם דמצות זכירת יציאת מצרים נוהגת ביום ובלילה וא"כ ממילא צריכים לסמוך גאולה לתפלה דבתפלה חייבות כדלקמן סימן ק"ו ס"ב כן כתב המ"א ועיין בפמ"ג שכתב דלמאן דסובר זכירת י"מ בלילה הוא רק מדרבנן ואסמכתא אקרא א"כ ממילא הוא מ"ע שהזמן גרמא ופטורות מן התורה רק מדרבנן חייבות וכ"כ בספר ישועות יעקב עי"ש ואפילו אם נימא דהוא מצוה מה"ת ביום ובלילה מצדד בספר שאגת ארי' סי' י"ג דהנשים פטורות מטעם דהזכרה דיום היא מצוה בפני עצמה ואם לא הזכיר ביום א"צ להזכיר הזכרה זו בלילה ומה שמזכיר בלילה היא מצוה בפני עצמה עי"ש. ופסוקי דזמרה עיין לעיל בסימן נ"ב בחידושי רע"א דמוכח שם מדבריו דהעיקר ניתקנו בשביל התפלה א"כ ממילא חייבות. ולענין ברכת השחר לכאורה תלוי זה אם נימא דהברכות האלו יש להם זמן עיין לעיל בסוף סימן נ"ב במשנה ברורה ובבה"ל וצ"ע ומסתימת לשון הטוש"ע בסימן מ"ו ס"ד ובפרט מהלבוש שם עי"ש משמע דמברכות ברכות השחר כמו אנשים. ואולם כ"ז כתבנו לענין חיוב אבל פשיטא דיכולות להמשיך חיוב על עצמן ולברך אפילו ברכות ק"ש וכדלעיל בסימן י"ז ס"ב בהג"ה:

15) שולחן ערוך אורח חיים סימן מז סעיף יז

* נשים מברכות ברכת התורה.

16) ביאור הלכה סימן מז ד"ה * נשים וכו'

נשים וכו' - הטעם דהא חייבות ללמוד הדינים שלהם ועוד דחייבת לומר פרשת הקרבנות כמו שחייבת בתפלה א"כ קאי הברכה ע"ז.

17) אשי ישראל ז - יח

אשה שאין באפשרותה להתפלל כל התפילה כסדרה סדר העדיפויות הוא תפילה קצרה הכוללת שבח בקשה והודאה תפילת שמונה עשרה ברכת אמת ויציב ויסמיכו ברכת הגאולה לתפילת שמונה עשרה ברכות השחר ברכות התורה פסוקי דזמרה דהיינו ברוך שאמר אשרי ישתבח פסוק ראשון של קריאת שמע וברוך שם כבוד מלכותו וכו' פסוקי דזמרה בשלימותו שלושת הפרשיות של קריאת שמע עם ברכותיה